

เครื่องจักสานภาคใต้

ข้อง

เป็นภาชนะสำหรับใส่กึ่ง ปลูกา สานด้วยไม้ไผ่หรือค้ำ ใช้สะพายบา หรือผูกเอว รูปร่างของข้องมีหลายอย่าง แล้วแต่ความนิยมของท้องถิ่น

ไซขังปลา

เป็นเครื่องใช้สำหรับขังปลามีหลายขนาดตั้งแต่ใหญ่ถึงเล็ก สานด้วยไม้ไผ่ มีรูปร่างต่าง ๆ กัน คือ ลักษณะหัวท้ายกลมรี รั้วท้าย ไซใช้สำหรับขังปลา เช่นเดียวกับกระชังขังปลาในภาคกลาง เรียก ไซท่น หรือ ไซไซจะเข้ หรือ ไซไซเข้า

เครื่องตีข้าวหรือครกตี

สานด้วยไม้ไผ่คล้ายกระบะบดสองอันซ้อนกัน ท่อนบนหมุนได้ สานด้วยไม้ไผ่ ภายในมีเฟืองไม้สำหรับบดข้าวเปลือก ให้เปลือกหลุดออก เมื่อหมุนตัวสีเฟืองจะเสียดสีกันบดข้าวเปลือกให้เป็นข้าวสาร

นั่งได้ นอนได้

เป็นเครื่องมือใช้ดักปลาชนิดหนึ่ง

นั่งได้

มีรูปร่างคล้ายข้องใส่ปลา แต่มีขนาดใหญ่กว่า สานด้วยไม้ไผ่หรือค้ำ ที่ก้นทำเป็นงาคล้ายกับงาไซ ซึ่งเป็นทางสำหรับให้ปลาเข้าไปกินเหยื่อ แล้วติดอยู่ภายใน การดักจะต้องใช้เหยื่อล่อไว้ภายในแล้วนำไปวางไว้ในน้ำนิ่ง ให้ไหลพัดขึ้นมาจากปากเท่านั้น ซึ่งมีลักษณะเหมือนการนั่ง

นอนได้

มีลักษณะต่างกับนั่งได้เพียงมีรูปร่างยาวตามแนวนอน คล้ายการนอน เวลาใช้ดักปลาจะจมอยู่กับพื้นดิน ได้น้ำทั้งหมด

ข้องดักปลาไหล

สานด้วยไม้ไผ่ด้วยลายขัด รูปร่างคล้าย ขวดคอกยาว ตรงส่วนก้นมีที่สำหรับใส่งาซึ่งเป็นทางล่อ ปลาไหลเข้าไปภายใน และเมื่อเข้าไปแล้วจะออกไม่ได้คล้ายกับ งาข้องงาลอก การดักจะต้องมีเหยื่อล่อ อาจจะเป็นกึ่ง หรือปลา ต้มให้สุก ใช้ดักในน้ำลึก

กระเชอ

เป็นภาชนะสำหรับใส่ของ ปากบานก้นสอบ ส่วนปากกลม ก้นสี่เหลี่ยมเป็นภาชนะมีขอบมีทั้งขนาดใหญ่และเล็ก ถ้าเป็นชนิดเล็กสำหรับใส่ของเล็ก ๆ น้อย ๆ จะสานประณีต ทาน้ำมันงาดงาม

โคล่

เป็นภาชนะสำหรับใช้ตักน้ำ หรือใส่น้ำ สานด้วยไม้ไผ่ ยาวด้วยชัน มีฐานทำด้วยไม้เนื้อแข็ง สูงประมาณ 1.5 ฟุต ปากกลม ก้นสอบ ที่ก้นมีฐานไม้ทำเป็นรูปกากบาท ปัจจุบันมีใช้น้อย

โต๊ะระ

เป็นภาชนะสำหรับใส่สิ่งของ ทำด้วยไม้ไผ่หรือค้ำ โดยสานขัดกันรอบทั้งลูก การใช้งานคล้ายกับเข่ง หรือหลัว โดยใช้ไม้คานสอดเข้าไปหาบ ไม้คานทำด้วยลำไม้ไผ่โต๊ะระ มีขนาดใหญ่จึงมีหูสำหรับสอดไม้คานเท่านั้น ไม่ต้องมีเสาหรือสำหรับหาบ

สีหลา

เป็นเครื่องมือสำหรับดักปลา สานด้วยไม้ไผ่เป็นตาห่าง ๆ รูปร่างคล้ายกล่องสี่เหลี่ยม ใช้ดักปลาตามแม่น้ำลำคลองที่มีน้ำไหล

<http://www.fortunecity.com/campus/springbank/677/san/j8.htm>